

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**72-ої наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету,
присвяченої 90-річчю
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

Том 2

21 квітня – 15 травня 2020 р.

Полтава 2020

ВПЛИВ НБУ НА БАНКІВСЬКІ УСТАНОВИ

Національний банк України є головним банком, який організовує та регулює всі банківські операції на території України.

Головною проблемою діяльності банківських установ можна вважати не дотримання банківського законодавства. У тому числі, невиконання встановлених нормативів обов'язкових резервів.

Кожен випадок незабезпечення банківськими установами формування обов'язкових резервів (здійснення несанкціонованої кредитної емісії), класифікується як допущене порушення, незалежно від наявності дозволу Національного банку України на використання банківською установою чи іншою фінансово-кредитною установою коштів обов'язкових резервів та сплати відповідних процентів [1].

Щодо заходів, які застосовує Національний банк України, вони носять примусовий та не примусовий характер. Примусові заходи застосовують, якщо діяльність комерційних банків характеризується високим рівнем ризику, порушують чинне законодавство, строки та технологію виконання банківських операцій, не подають звітність про діяльність. Непримусові заходи застосовують в випадках - при незначному рівні підвищеного ризику та глибини проблем у фінансово-кредитній діяльності банківської установи.

Однак, можна врахувати також підстави Національного банку України та його територіальним управлінням, щодо не примусових та примусових заходів впливу, а саме: результатом здійснення Національним банком України перевірок діяльності банківських установ, тобто НБУ та інші банківські системи здійснюють перевірку діяльності банківських установ; правоохоронні органи, місцеві державні податкові адміністрації та інші державні органи, передають матеріали, які характеризують дотримання банківськими установами законодавчих актів з питань банківської діяльності; також інші матеріали, які характеризують діяльність банківських установ (щоденні баланси, статистична звітність).

До не примусових заходів впливу належать: лист із зобов'язанням; письмове попередження [1].

Щодо листа зі зобов'язання , цей захід впливу застосовують, якщо є проблема у діяльності комерційних банків незалежно від його фінансового стану. Лист із зобов'язанням – це письмове визнання комерційним банком свої проблем і недоліків у роботі та допущених порушень, який також має містити перелік заходів, що банк зобов'язується вжити для їх вирішення і

усунення, із зазначенням конкретних строків виконання цих заходів [1]. Саме у цьому листі комерційний банк повинен передбачити період і терміни подання до системи банківського нагляду Національного банку України звіти про поетапне виконання зобов'язань, які передбачені даним листом. Лист зі зобов'язанням приймається на нараду з участю Національного банку України та Ради комерційного банку, згідно цього оформляється протокол рішення спільного засідання. Національний банк України під час ретельного аналізу вжитих заходів може припинити дію листа, якщо банк виконав усі зобов'язання і його фінансовий стан покращився і банк працює стабільно.

За даними сайту Національного банку України у березні 2020 року НБУ застосував захід впливу до банку АТ «Прокредит банк» у вигляді письмового застереження – задля уникнення незабезпечення виявлення фінансових операцій, які належать фінансовому моніторингу; також захід впливу у вигляді штрафу застосував до АТ Банк «Український капітал», АТ «РВС Банк» та АТ «Укресімбанк».

Отже, проаналізувавши діяльність банківських установ, можна сказати, що вони часто порушують свої обов'язки та неправильно виконують свою банківську діяльність. Для усунення даних проблем Національний банк України застосував непримусові та примусові заходи для комерційних банків, які дозволяють виявити проблему та знайти шляхи вирішення. Адже, якщо не проводити перевірку банківської діяльності, банк та його активи можуть зазнати великої кризи і банк буде змушений припинити свою діяльність.

Проаналізувавши значення державних важелів впливу на результати діяльності банків України можна говорити про те, що трансформаційні перетворення в нашій державі ускладнюють процес забезпечення ефективного та стабільного функціонування банківської системи і потребують відповідних механізмів регулювання. Головними напрямками забезпечення ефективного та стабільного функціонування сучасної банківської системи є надійна та стійка макроекономічна політика, належним чином розвинена система формування політики фінансової стабільності, добре розвинута державна інфраструктура, чіткі принципи управління кризою, відновлення роботи з проблемними установами, належний рівень системного захисту, ефективна ринкова дисципліна.

Література

1. Закон «Роз'яснення щодо застосування заходів впливу до комерційних банків за порушення нормативів обов'язкових резервів» від 28.04.2000 N 14-011/1180-2818
2. Асоціація українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aub.com.ua>.